Vi begyndte dagen med at synge Jakob Knudsens morgensalme:
Se, nu stiger solen.
Hvis dette nu ikke havde været Venstres landsmøde, men Socialdemokratiets kongres, ville vi være begyndt med at synge: Rejs jer, fordømte her på jorden, rejs dig du sultens slavehær!
Der er vældig langt fra en dansk morgensang, der takker for den nye dag, og til Internationale's protest, der er fyldt med krav og had.
Jeg tror, den danske sang holder længst. Jeg tror, mange socialdemokrater har en flov smag i munden, når de - anført af Anker Jørgensen og Thomas Nielsen - synger om sultens slavehær. Hvor længe Socialdemokratiet kan blive ved med at synge den slags, ved jeg ikke. Vi bliver i hvert fald ved vort og skifter ikke morgensang.
Vi har det i det hele taget ikke med at skifte linie. Det gælder også i Venstres politik. Vi holder en uændret linie. Den kan man stole på.
Det er der mange eksempler på. Lad os som det første tage Danmarks medlemsskab af EF.
Ikke noget parti har stærkere og klarere end Venstre sagt ja til, at Danmark hører hjemme i kredsen af vesteuropæiske demokratier.
Det gjorde vi i 1972, og nu ved 5-års jubilæet har vi uændret standpunkt.
Vi sagde før folkeafstemningen, at det europæiske fællesskab var et politisk fællesskab, der blev holdt sammen af økonomiske og handelsmæssige bånd. Vi sagde, at hvis man troede, at det at blive medlem af Fællesskabet var det samme som at komme i Paradis, så kendte man hverken Paradis eller Fællesmarkedet.
Det er stadig Venstres opfattelse, at det er en stor fordel for Danmark at være medlem, og at det er i Fællesmarkedet, vi hører hjemme, økonomisk og politisk, men det er da klart, at der er mange problemer knyttet til et samarbejde mellem ni selvstændige nationer.
Vi sagde, og vi siger, at vi skal arbejde henimod en europæisk union. Det accepterede statsminister Anker Jørgensen på Danmarks vegne ved topmødet i Paris i efteråret 1972. Det står vi stadig ved. Vi er overbevist om, at vi bedst sikrer Danmarks selvstændighed og sikkerhed ved at være med i dette europæiske fællesskab.
Derfor går vi også - sammen med Europas liberale partier - ind for en styrkelse af Europaparlamentets beføjelser og for direkte valg til parlamentet.

Vi har besluttet i Venstre, at der skal holdes et særligt landsmøde forud for valget til Europaparlamentet. Jeg ser, at Socialdemokratiet har taget ideen op. De vil holde en ekstra kongres. Det vil de, dels for at holde sammen på tropperne, dels for at sikre, at de kan foretage en centraliseret opstilling af kandidater til valget. Det er ikke noget, de tør overlade til kredsene.

Venstres ide med et EF-landsmøde ev den modsatte. Vi er uændret tilhængere af decentralisering. EF-landsmødet skal for Venstre være en igangsætter og inspiration til, at man lokalt kan gøre en stærk indsats for EF-valgene. Vi ønsker stadig, at opstillingen af kandidater bliver så lokalt præget som muligt.

-

Endnu ved vi ikke, hvordan den danske valglov vedrørende valg til Europaparlamentet kommer til at se ud. Spørgsmål som valgforbund, nummerering af kandidater o.s.v. henstår stadig uafklaret. Vi har fra Venstre foreslået, at hvert amt blev et valgområde, således at amterne fik stærk og direkte indflydelse på, hvem der blev valgt. Denne tankegang var der ikke noget andet parti, der ville følge os i. Partier, der er delt med hensyn til EF, er åbenbart ængstelige for ikke centralt at have hånd i hanke med, hvem der opstilles til valg. Det ser derfor ud til, at resultatet bliver, som de andre partier ønsker det, at hele landet bliver een valgkreds. Venstre vil dog stadig gøre, hvad vi kan for at sikre lokal indflydelse. Vi forestiller os, at Venstre i amterne kan indstille til landsmødet, således at man på landsmødet dels kan opstille de af amterne indstillede, dels dem, som landsmødet måtte bestemme.

Venstre var i fjor med til at stifte Sammenslutningen af Liberale og Demokratiske Partier i EF.

Sammenslutningen har udarbejdet et udkast til et valgprogram. Det er sket i en redaktionskomite, hvor vi har været repræsenteret af Ove Guldberg. Det er så planen, at der skal indsendes ændringsforslag, og at den endelige vedtagelse skal ske i november i år. I sig selv er det betydningsfuldt, at så mange liberale partier kan enes om et program. Der er i EF-parlamentet en kristelig-demokratisk gruppe, der er en socialdemokratisk gruppe og der er en liberal gruppe. Det er de liberale, der først har kunnet enes om at lave en sammenslutning og først kan præsentere et fællesprogram.

Det program, der lægges frem, understreger det enkelte menneskes frihed og rettigheder. Det fastholder liberale principper for samfundets opbygning. Det er

sammenslutningens program, og det binder ikke det enkelte parti. Der er punkter, hvor Venstre har taget forbehold, der er punkter, hvor vi må gå imod. Men i hovedlinierne stemmer det godt med Venstres politik. Til EF-valget vil Venstre - som liberale partier i
andre lande - fremlægge sit eget valgprogram. Det vil på mange punkter ligne sammenslutningens oplæg, men vil altså være Venstres eget, sådan som landsmødet til sin tid vedtager det.
Det skal iøvrigt slås fast, at EF-valget ikke er et valg for og imod EP. Danmark er medlem af EP. Den sag er afgjort. Det, valget drejer sig om, er for Venstre at styrke de liberale kræfter i EP-parlamentet.
Det Radikale Venstre var med til at stifte den liberale sammenslutning, men i sidste uge vedtog de Radikale at melde sig ud. Det var partiets venstrefløj, der vandt sejr over folk som Baunsgaard og Lannung, der har været ivrige tilhængere af et samarbejde med liberale partier i Europa. Landsformanden K. Helveg Petersen har sagt, at det, at RV har meldt sig ud, ikke er nogen stor sag. Sådan tror jeg også Sammenslutningen ser på det. Alligevel vil jeg beklage, at det radikale parti nu er blevet så domineret af sine EF-modstandere, at det ikke længere kan finde sig til rette i en liberal sammenslutning.
Det ligger på samme linie, når Det radikale Venstre ikke, som før, er med i forsvarsforliget. Det blev fornyet i foråret 1977 med tilslutning af Socialdemokratiet, Venstre, Konservative, Centrumdemokraterne og Kristeligt Folkeparti. Men de radikale stemte imod. Også det beklager jeg. Nu er der snart kun det radikale standpunkt tilbage, at de stadig vil med i en flertalsregering. Det må så blive en regering uden EF-politik og uden forsvarspolitik.
Venstres linie er uændret. Det er den også i den økonomiske politik. Hvis man sammenligner den helhedsplan, som Venstre fremlagde i december 1974, med den helhedsplan, som vi offentliggjorde i april 1976, og med den plan, som folketingsgruppen vedtog i august 1977, vil man se, at linien er uændret. Man kan endda sige, at hvis vores plan var blevet fulgt, havde vi nu stået i en langt bedre situation, og mange vanskeligheder havde været undgået.

Det var imidlertid ikke muligt at få et flertal i folketinget til at følge os. Det var også tydeligt, at mange vælgere ikke forstod, hvad der var brug for. Venstre gik tilbage ved

valget i februar. Ikke så få har siden givet udtryk for, at Venstre jo havde ret. I politik får man imidlertid ikke noget for, at man havde ret. Det kan Venstre heller ikke leve af. Men det er dog altid bedre end at have uret. Og det bekræfter os i, at vi skal ikke forlade den linie, som er Venstres.

I august 1976 blev der indgået et augustforlig, som det lykkedes statsministeren at holde Venstre udenfor. Vi fandt det forlig, som forligspartierne derefter nåede til, og som de har haft så travlt med at rose, for svagt, vi sagde, at det ville komme til at virke for sent. Anker Jørgensen talte derimod i august 1976 i folketinget stærke ord om, at nu var vi på den rigtige vej. Forliget ville, sagde han, omgående bremse den øjeblikkelige faretruende udvikling på betalingsbalancen, og nu kunne vi gradvis nærme os en høj og en stabil beskæftigelse. Deri fik han ikke ret. Arbejdsløsheden steg, og underskuddet blev større. I løbet af trekvart år gik det så meget den gale vej, at regeringen igen måtte bede om en augustsamling.

Denne gang bøjede regeringen sig så langt over mod os, at der blev et forlig, som først og fremmest de fire partier, S, V,

K og RV kunne være med i, men som også Kr.F. og CD i det store og hele stemte for.

Der kan være grund til at sige lidt om, hvad vi undgik i det forlig, og hvad vi fik med. Den resultatopgørelse er ikke så vanskelig at foretage. Regeringen lagde nemlig en plan frem den 28. juli, og når man sammenligner den med den aftale, som de fire partier traf den 31. august, kan man klart gøre forskellen op.

Lad mig først sige, at vi fik ikke den langsigtede løsning, som Venstre havde lagt op til. Den nødvendige omkostningspolitik,

som vi foreslog, er der ikke flertal for i folketinget, ja der er endda et flertal, der vil forhindre den. Derfor var det, vi nåede, en nødtørftig krisepolitisk løsning, og ikke mere.

Når det er sagt, skal det understreges, at i denne løsning fik vi væsentlige forbedringer gennemført.

Sammen med Konservative og Kristeligt Folkeparti stillede Venstre en halv snes konkrete forslag, der alle havde den hensigt at formindske erhvervenes omkostninger. De fleste af de forslag lykkedes det at få igennem.

Vi fik vedtaget en bestemmelse om, at virksomhederne ikke i fremtiden skal bære sygedagpengene i fem uger, men kun i tre. Der ligger heri en klar reduktion af omkostningerne. Måske kan bestemmelsen også fjerne noget af ængstelsen for at

ansætte nye medarbejdere. Vi fik videre gennemført forslag, der fører til bedre afskrivningsregler og bedre kreditbetingelser.
Det lykkedes altså at få tilføjet en række erhvervsfremmende forslag. Det lykkedes også at få fjernet en række erhvervsfjendtlige ideer og forslag, som Socialdemokratiet havde lagt frem i juli. Jeg tænker især på den værdistigningsafgift, der ville være blevet en tung byrde for mange erhvervsvirksomheder, både i landbrug, industri og handel. Jeg tænker på forslaget om en særskat, der ville være gået ud over opsparing, kapitaldannelse og investeringer.
Vi fik videre fjernet en forhøjelse af stempelafgiften. Socialdemokratiet indførte i sin tid en 2½ procents afgift. Den fik Venstreregeringen væk. Men hver gang der skal gribes ind, kommer Socialdemokratiet igen: med denne afgift. Ifjor fik de - mod Venstres stemmer - afgiften sat op til 1.2 pct.
I år ville de et skridt videre. Vi sagde nej og fik det forslag taget af bordet.
Også skat på forsikringer og forslag om periodisk syn var blandt ukrudtsplanter, som vi fik luget væk. Vi måtte acceptere en ekstra benzinafgift, men vi fik den sat ned fra 20
til 10 øre, og det lykkedes os at friholde alle erhvervsvirksomheder for den ekstra olieafgift.
Det var ikke nogen let sag at få disse væsentlige forbedringer igennem. Det lykkedes kun, fordi der blev etableret et sammenhold mellem nogle ikke-socialistiske partier, der godt ville tage et medansvar for at gribe ind i den økonomiske situation, men som var enige om, at så måtte det også blive efter andre linier end dem, som regeringen havde lagt frem.
Det er også tydeligt, at det var nogle socialdemokratiske yndlingsplanter, vi fik luget op. Både ØD-forslaget og værdistigningsafgiften har vi hørt en del om bagefter. Den socialdemokratiske kongres har jamret meget over, at disse ting ikke kom med, og da LO holdt forretningsudvalgsmøde tre dage efter, at forliget var en kendsgerning, sagde formanden, Thomas Nielsen, at det LO nu måtte forlange, var lovforslag om beskatning af kapitalgevinster og et ØD-udvalg.
Hvad ØD-udvalget angår, optræder det i regeringens oprindelige plan, men de tre andre forligspartier har ikke lod eller del heri. Det siges udtrykkeligt i forligets tekst, at partierne ikke er bundet ud over forligets ordlyd, og i denne ordlyd forekommer ØD ikke.

Om selve sagen sagde Venstres folketingsgruppe i den plan, som vi vedtog, den 4. august i år: Jeg citerer: "Der er i forbindelse med den omkostningsdæmpende politik stillet krav om gennemførelse af LO's forslag om økonomisk demokrati. Dette forslag vender Venstre sig imod.

Derimod er Venstre tilhænger af, at så mange som muligt får del i ejendomsret, og Venstre er rede til at medvirke til, at der nedsættes en kommission, der kan opstille og analysere forskellige muligheder for at gennemføre en spredning af ejendomsretten med henblik på at tilføre yderligere risikovillig kapital til virksomhederne og knytte medarbejderne nærmere til virksomhederne.

Hensigten med kommissionsarbejdet skal være at undersøge, hvordan disse mål kan nås efter liberale principper og at opstille et så betydeligt antal valgmuligheder for såvel virksomhed som for de ansatte, at det bliver muligt for begge parter at vælge en eller flere ordninger eller kombinationer heraf.

Disse valgmuligheder skal sikre en almindelig accept af en omkostningsdæmpende politik, og at ordningerne ikke får en negativ virkning på investeringslysten.

Disse ord i Venstres plan var et led i omkostningspolitikken, og de var et svar på regeringens krav om, at en ØD-ordning skulle med i forliget. Vi sagde altså ja til, at der blev nedsat en kommission om spørgsmålet, men hvis vi skulle stå bagved, ville vi også være med til at bestemme kommissoriet, altså, hvad den kommission skulle arbejde med.

Nu kan enhver regering jo nedsætte de udvalg, den vil. Hvad Anker Jørgensens regering vil gøre, ved vi ikke, men hvis der skal være nogen mulighed for, at f.eks. Venstre skal være med, må udvalget også beskæftige sig med de tanker om spredning af ejendomsretten, som rører sig i liberale kredse.

Det kunne iøvrigt give anledning til at sige, at en meget virkningsfuld spredning af ejendomsretten består i, at så mange familier har fået eget hus. Den, der har sit eget hus, har dermed opnået en væsentlig ejendomsret.

Venstres principielle ønske er, at enhver skal kunne indrette sine boligforhold, som han eller hun vil. Vil nogen helst bo til leje, skal staten ikke hverken hindre eller fremme det, vil nogen helst skaffe sig en ejerbolig, skal det også stå frit.

I en efterkrigstid med boligmangel mange steder i landet har det været nødvendigt med en del indgreb. Venstre har hele tiden kæmpet for så hurtigt og så fuldstændigt som muligt at nå frem til et frit boligmarked, fordi vi tror, at det er vejen til så billige og

så gode boliger som muligt.
Derfor stod det også klart, at Venstre ikke ville være med til regeringsforslaget om en værdistigningsafgift for alle, der ejer hus eller fast ejendom. Venstre har stemt for skat råsærlig indkomst, vel at mærke, når inflationsstigningen først var trukket fra. Tanken er den, at når man beskatter almindelig indkomst, som man har opnået ved arbejdsindsats, ved initiativ og foretagsomhed, kan det også være rigtigt at beskatte særlig indkomst, altså indtægter, som er opnået ved, at en kapital giver en særlig gevinst, stadigvæk når inflationsstigningen er trukket fra. Venstre har hele tiden bekæmpet kapitalvindingsskattens dårlige virkninger på generationsskiftet. Vi har nået noget på familiehandlernes område, men vi skal på alle områder nå frem til, at den hindring, der nu er for et rimeligt generationsskifte, fjernes.
Men vi vender os mod den agitation, der næsten synes at gøre det til en forbrydelse at dyrke jorden eller eje hus eller fast ejendom. Det trænger til at blive sagt, at folk, der dyrker jord eller ejer hus, er ikke derfor spekulanter. De har ikke deres ejendom for at spekulere, men for at bo der og. for at tjene til føden. De gør iøvrigt en indsats, der er helt uundværlig for samfundet. De skaffer værdier frem ved at dyrke jorden, og ingen har gjort så meget godt for det danske miljø som den danske landmand, og de præsterer en opsparing, fordi det nu engang koster afsavn og udsat forbrug at klare at blive i et hus eller på en ejendom.
Anker Jørgensen har skrevet om det ubønhørlige krav om retfærdighed i krisepolitikken. Han forstår herved en form for ØD og en beskatning af kapitalgevinster på fast ejendom.
Dagbladet Politiken skriver, at dette er ikke blot retfærdighedskrav, det er simple økonomiske nødvendigheder. Derefter tales der meget om "spekulationen i fast ejendom" og om "ejendomsbesiddernes spekulationsgevinster."
Det må endnu engang siges, at de hundredtusinder, der bor i eget hus, hvad enten det er i by eller på land, de gør det
ikke af det, som man kalder spekulation. De gør det, fordi det er deres hjem, og fordi de holder af det hjem; de er også parat til at koste noget på det og lide afsavn for at beholde det. Det er urimeligt at lægge denne del af landets borgere for had fra det offentliges side. Det er ikke skadeligt, men netop gavnligt for samfundet, at nogen vil spare op og klare sig selv og selv sørge for deres bolig. Venstre vil ikke være med til at beskatte folk ud af deres hus. Derfor skal der ikke indføres ekstraskatter, fordi der

er kommet et andet tal på folks vurderingsskema.
Mange spørger, hvor langt forliget fra i år rækker. Svaret er allerede givet. Det rækker ikke ud over forligets ordlyd. Forliget betyder ikke noget sikkerhedsnet under regeringen Anker Jørgensen eller under en socialdemokratisk politik. Tværtimod. Sådan at forstå, at augustforhandlingerne i år netop viste, at den socialdemokratiske mindretalsregering ikke kan komme igennem med en socialdemokratisk politik.
Der er altså ingen fremtidige bindinger i, at de fire partier stemte sammen om den buket af økonomiske forslag, som man enedes om. Men der er måske alligevel en politisk rækkevidde af dette, som ikke bør overses. Det viste sig nemlig under for-handlingerne, at der opstod en øget enighed mellem de ikke- socialistiske partier. Den gik så langt, at tre partier, Venstre, Konservative og Kristeligt Folkeparti stillede forslag i fællesskab. Denne enighed mellem V, K og Q betød øget forhandlingsstyrke, og de fleste af forslagene kom igennem.
Man skal ikke blive forbavset, hvis den kommende samling også fremviser fælles forslag fra V, K og Q. Der er her dannet en oppositionskerne, der meget vel kan række ud over, hvad der er sket i denne eftersommer.
Statsministeren kan ikke lide det. Han vrisser af det, han kalder Venstres blokpolitik og forsøg på at opstille et alternativ. Det er ikke langt fra, at han finder det imod demokratiets ide, når man gør den slags. Men der er han helt på vildspor. Det, at der er partier, der ikke springer efter
Socialdemokratiets fløjte, det er ikke blokpolitik. Det er samling af sund fornuft, og det kan demokratiet slet ikke undvære.
Ordet alternativ skal heller ikke gøres til et uartigt ord.
Det betyder "den anden mulighed", og det er i et sundt demokrati helt uundværligt, at der er en anden mulighed, at vælgerne kort sagt har noget at vælge imellem.
Socialdemokratiet har ikke monopol på at føre politik her i landet, selv om de ofte prøver at få sig selv og andre til at tro det. Statsministeren kunne i sommer ikke få øje på nogen opposition. Han kunne kun få øje på regeringen. Jeg tror, det går lidt bedre med hans øjne nu efter august.
En opposition er nødvendig. Den kan godt samarbejde med en regering, ja det kan være rigtigt og nødvendigt, at den gør det. Men den skal ikke derfor holde op med at være opposition.
Venstre har en uændret linie, hvad enten vi er i regering eller opposition. Det, vi

sagde, og det, vi arbejdede for, da vi var i regering, det er det samme, vi siger og arbejder for, når vi er uden for regeringen.
De danske vælgere har stemt 11 partier ind i folketinget. Hvis der i et sådant folketing skal danne sig nogen stabilitet, må der være nogen, man kan have tillid til. Det kan man ikke i det lange løb til partier, der kun præsterer protest, og derfor er som en uvirksom klods om benet, eller partier, der snurrer rundt efter gallups sidste vindstød. Det kan man kun til partier, der har en linie og en holdning.
Det folketingsår, der begynder på tirsdag 8 dage, kommer til at dreje sig om adskillige store opgaver.
Det må nu afgøres, hvordan Danmarks energipolitik skal være.
Vi ønsker at blive mere uafhængige af olietilførsler, og vi ønsker, at den nødvendige energiforsyning kan sikres. Med "sikres" mener vi både, at der er energi nok, så vi ikke pludselig skal stå i en mangelsituation, men også, at det sker til konkurrencedygtige priser, så energiomkostningerne, som dansk erhvervsliv er så følsomt overfor, ikke skal slå bunden ud af vores økonomi.
Vi bebrejder regeringen, at den ikke for længe siden har evnet at tage en klar beslutning om at supplere Danmarks energiforsyning med anvendelse af kernekraft. Når det ikke er sket, skyldes det uenighed i Socialdemokratiets egne rækker, som regeringen ikke vover at sætte sig ud over.
Venstre er tilhænger af alternativ energi. Det vil sige anden energi end den, der baseres på olieprodukter og kul. Det vil sige vindkraft, solenergi, jordvarme, men det må ses i øjnene, at i overskuelig tid kan disse energiformer kun dække en lille procentdel af vort behov, hvis vi ikke skal ende i et fattigsamfund, hvor vi ikke kan beholde den standard, vi nu har f. eks. med hensyn til sundheds- og socialvæsen, undervisning og trafik. Derfor vil det også være nødvendigt i en lang periode at skaffe sig energi fra kernekraftværker, som det sker i Tyskland, Sverige, Finland, alle Øst-landene, England, Frankrig o.s.v., og det vil blive nødvendigt at få afklaret, hvordan vi bedst udnytter naturgasforekomsterne, om vi selv skal bruge naturgassen, eller vi skal sælge den.
Disse spørgsmål er ikke blot interessante problemer for specialister og diskussionsemner for politikere, de betyder liv og død for det danske samfund, der er aldeles afhængigt af, om vi kan sikre os stabile energiforsyninger og til priser, der ikke slår os ud af konkurrencen.

Derfor drejer dette sig ikke om, hvorvidt vi kan lide den ene form for energi eller ej. Det drejer sig om arbejde, livsmuligheder, dagligt brød for os og for vore efterkommere.
Der skal i det kommende folketingsår også tages fat på pensionsreformen. Venstre har tidligere klart sagt, at vi er tilhængere af, at den alderspension, som det offentlige udbetaler til sine borgere, skal være den samme til alle. Hvordan den enkelte derudover vil sikre sig, bør være vedkommendes egen sag.
Boligpolitikken er et tredie stort problem. Vi skal have linierne lagt senest til foråret, for det nuværende boligforlig udløber i 1979.
Hertil kommer finanslov, EF-valglov, skattelove og opfølgningen af den økonomiske politik. I alle disse spørgsmål bliver der god brug for ét folketing, der kan samarbejde og fungere. Der bliver også brug for sammenhold mellem de ikke-socialistiske partier. Det sammenhold vil Venstre lægge sig i selen for at gøre stærkt og solidt. Venstres linie vil også her være uændret. Vi er overbevist om, at det er vejen til større stabilitet i samfundet og større tillid til vort politiske liv.
Venstre er ikke et fra-sag-til-sag-parti. Det, som holder Venstrefolk sammen, er en fælles grundindstilling. Vi er ikke hundrede-procent enige om alle enkeltheder. Vi holdes heller ikke sammen af det negative: at protestere mod urimeligheder og uretfærdigheder i samfundet. Vi foragter ikke enkelthederne eller enighed, vi er også ivrige for at rette op på de fejl, der trænger til at blive rettet, men når vi er Venstrefolk, er det fordi, vi har en fælles grundholdning.
Vi trænger en gang imellem til at samle tankerne om, hvad det egentlig betyder at være liberal i et moderne samfund.
Derfor bad Hovedbestyrelsen et udvalg om at drøfte, hvad vi forstår ved et frit samfund. Ikke de mange enkeltheder, men nogle grundsætninger.
Resultatet af udvalgets arbejde ligger på landsmødets bord.
Det er ikke et manifest, der skal vedtages. Derfor skal vi heller ikke drøfte, om de enkelte sætninger kunne udtrykkes med nogle andre ord. Det er et forsøg på at skildre den grundindstilling, som vi er fælles om, og ud derfra at skitsere nogle hovedmål for en liberal politik.
Det var tanken, at dette oplæg kunne indgå i diskussionen i dag, og at det skulle være udgangspunktet for drøftelser rundt om i Venstres kredse og give nogle af de sigtelinier, som skal bestemme den politik, vi lægger i mange konkrete spørgsmål,

både i lokale forhold og for landspolitikken.
Vi har kaldt oplægget Det frie samfund. Det er naturligt for liberale folk først at sætte en streg under friheden. Men man vil se, at det ikke drejer sig om en tøjlesløs, egoistisk, isoleret frihed, men om en frihed, der er tæt forbundet med personligt ansvar og medansvar &r det fællesskab, som vi er sat i.
Derfor er det også et liberalt mål at arbejde for det nære samfund, hvor den enkeltes medbestemmelse over de nære beslutninger kan trives, derfor er vi tilhængere af det åbne samfund, hvor menneskerettighederne holdes højt, og hvor censur og spærringer og retsløshed skal bekæmpes. Derfor vil vi også slås for det grønne samfund, hvor der er til at leve, hvor vi værner miljø og ressourcer, og hvor vi hjælper hinanden med at gøre landet til et rent og menneskevenligt land at leve i.
Skulle jeg tage et par sætninger ud fra ide-oplægget, kunne det f. eks. være, at vi understreger, at i et liberalt samfund skal der være ret til privat ejendom, som vi ønsker fordelt på de flest mulige hænder.
Det er lige akkurat det modsatte af det, som Socialdemokratiet vedtog forleden dag på deres kongres. De mener ikke, at de har nået deres mål, før al jord og alle produktionsmidler er gjort til samfundseje.
Det må så være vort mål at hindre, at Socialdemokratiet nogen sinde bliver så stærkt, at det får magt, som det har agt.
Det viser også tydeligt, at Socialdemokratiet og Venstre har en helt forskellig grundindstilling. Vi kan godt lave forlig sammen. Det har vi gjort tit. Men vi kommer til forliget fra hver sin side, og vi vil, når alt kommer til alt, noget forskelligt med vort samfund.
Det tjener ikke noget formål at skjule, at liberal og socialistisk indstilling er hinanden modsatte. Vi kan i kommuner og amtsråd og i folketing enes om praktiske kompromisser vedrørende den aktuelle politik, men de mål, vi sigter efter, er vidt forskellige.
Et afgørende punkt for os er åndsfriheden. Vi vil modarbejde Socialdemokratiets tendenser til at ville styre al ting, fordi vi frygter, at når det offentlige skal dirigere, går friheden for den enkelte tabt.
Vi synes også, at det varsler ilde, når undervisningsminister Ritt Bjerregaard røber en så stor mangel på respekt for andres synspunkter, at hun kan mene, at når man ikke er socialdemokrat, må det skyldes uoplysthed eller mangel på overvejelse.

Vi tror ikke, at socialister er uoplyste, eller at de ikke har tænkt sig om. Vi tror, at de har en anden indstilling end vi, Det respekterer vi. Det respekterer vi også på den måde, at vi vil bekæmpe dem af alle kræfter.

Vi er overbeviste om, at man ikke kan lade staten styre al ting, uden at det fører til ensretning, og ensretning er frihedens modsætning.

Et hovedord i liberal idé-politik er decentralisering. Der er ting, som statsmagten må træffe beslutning om. Der er ting, man med fordel kan overlade til lokale myndigheder eller til den enkelte. Principielt bør beslutninger træffes af den mindst mulige enhed. Det vil sige, at hvor man kan, må man lade den enkelte selv bestemme. Hvor det ikke lader sig gøre for fællesskabets skyld, bør beslutningen træffes så nær den enkelte som muligt. Derved sikres medindflydelse, og både ansvar og frihed kommer til sin ret.

Venstre har den opgave at føre politik efter liberale retningslinier. Det skal vi gøre i kommunalbestyrelser og amtsråd. Det skal også være med til at give os et godt kommunalvalg.

Og det skal vi i folketingets daglige arbejde.

Der er brug for Venstres indsats. Der er nok, der vil socialisere og styre og stjæle friheden fra os.

Der er nok, der vil fortælle os, at fremtiden tilhører socialismen. En sådan fremtid vil for den liberale være utålelig. Derfor er der i det moderne samfund, som vi har medansvar for, og som vi vil være med til at forme, brug for, at de liberale ikke svigter.

Vi har noget at kæmpe for. Vi har også nogen at kæmpe imod. Hvis alle frisindede vil stå sammen og så gøre noget ved det, kan vi også vinde frem. Det ligger i folkestyrets idé, at man må bære med og tage ansvar. Ellers listes friheden væk fra folket.

Spørgsmålet til Venstres folk er, om vi vil tage fat. Spørgsmålet er, om vi vil gå løs på opgaverne med frisk humør og initiativ. Det står til os selv.

Svaret på det spørgsmål kan også et landsmøde være med til at give. Svaret på det spørgsmål kan hver eneste af jer være med til at give. Ikke blot i dag, men især hjemme i det daglige arbejde.